

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 28.1.2009
KOM(2009) 15 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI BEI REGIONŲ
KOMITETUI**

**Trečioji geresnio reglamentavimo
Europos Sąjungoje strateginė apžvalga**

{KOM(2009) 16 galutinis}
{KOM(2009) 17 galutinis}
{SEK(2009) 55}

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI BEI REGIONŲ KOMITETUI

Trečioji geresnio reglamentavimo Europos Sąjungoje strateginė apžvalga

I. ĮVADAS

Per paskutiniuosius ketverius metus Komisija padarė didelę pažangą įgyvendindama geresnio reglamentavimo darbotvarkę. Pagal ją paprastinami galiojantys teisės aktai, siekiant užtikrinti, kad jie būtų šiuolaikiški ir lengviau prieinami. Ja mažinamas biurokratizmas ir įgyvendinama administracinės naštos mažinimo įmonėms programa. Siekdama užtikrinti, kad naujieji teisės aktai ir politika būtų kuo kokybiškesni, Komisija sukūrė įvairiapusę didelės apimties poveikio vertinimo sistemą. Kartu su valstybėmis narėmis ji kuria veiksmingesnius ir našesnius metodus, kuriais būtų galima užtikrinti, kad Bendrijos teisė būtų tinkamai taikoma.

Reglamentavimas reikalingas ir naudingas dėl daugelio priežasčių: tinkamam rinkų veikimui užtikrinti, vienodoms sąlygoms bendrojoje rinkoje veikiančioms bendrovėms ir finansinėms institucijoms sukurti, darbuotojams ir vartotojams, sveikatai ir aplinkai apsaugoti. Kartu reglamentavimas reiškia išlaidas bendrovėms, valdžios institucijoms ir piliečiams, ir jos turi būti kuo mažesnės. Įgyvendindama geresnio reglamentavimo darbotvarkę, Komisija siekia užtikrinti, kad teisinis pagrindas padėtų skatinti verslumą ir inovacijas, leistų įmonėms veiksmingiau konkuruoti ir iki galo išnaudoti vidaus rinkos potencialą. Tokiu būdu Geresnio reglamentavimo darbotvarke remiamas augimas bei darbo vietų kūrimas ir išlaikomi aukšti socialinės apsaugos bei aplinkos, sveikatos ir vartotojų apsaugos standartai. Europos ekonomikos atkūrimo plane pabrėžiama, kad dėl dabartinių ekonominių ir finansinių sunkumų bei didėjančios naštos įmonėms ir namų ūkiams reglamentavimo aplinkos kokybė yra svarbesnė nei bet kada anksčiau¹.

Per paskutiniuosius ketverius metus būdai, kaip Komisija įgyvendina geresnio reglamentavimo darbotvarkę, palaipsniui keitėsi. Todėl Sąjunga yra pajėgi susidoroti su ateities sunkumais. Iš patirties matyti, kad geresnis reglamentavimas sėkmingiausias tada, kai visos Europos institucijos ir valstybės narės dalijasi atsakomybe ir dirba kartu. Ši patirtis – neįkainojamas privalumas tarptautinėje arenoje. 2008 m. lapkričio mėn. įvykusiame Didžiojo dvidešimtuko (G20) aukščiausiojo lygio susitikime pabrėžta, kad tam tikrus reglamentavimo klausimus galima išspręsti tik kartu su mūsų tarptautiniais partneriais ir kad veikdama bendrai ES gali pasiekti daugiau.

Komunikate apžvelgiama, kokiose srityse padaryta pažanga, ir pabrėžiamos sritys, kur būtina dėti daugiau pastangų. Remdamasi komunikatu, Čekijos pirmininkaujama Europos Vadovų Taryba 2009 m. kovo mėn. apžvelgs geresnio reglamentavimo strategijos įgyvendinimo rezultatus.

II. GALIOJANČIŲ TEISĖS AKTŲ GERINIMAS

Nuo 2005 m. Komisija pradėjo vykdyti neabejotinai pačią ryžtingiausią iniciatyvą – atnaujinti, modernizuoti ir supaprastinti Bendrijos teisės aktus (*acquis*). Įvairia vykdoma veikla – tęstine teisės aktų paprastinimo programa, *acquis* nagrinėjimu, siekiant jį

¹ COM (2008) 800.

supaprastinti, kodifikavimo veikla, užtikrinama galimybe naudotis teisinių dokumentų suvestinėmis redakcijomis – suteikiama apčiuopiamos naudos įmonėms, piliečiams ir valdžios institucijoms.

1. Nuo šiol teisės aktai paprastesni, aiškesni ir mažiau kuriantys biurokratizmą

Per šios kadencijos Komisijos darbo metus teisės aktų paprastinimas pakito – iš pradžių tai buvo tik iš esmės keli vienas nuo kito nepriklausomai vykdyti paprastinimo veiksmai, o dabar teisės aktų paprastinimas tapo neatsiejama bet kurios politikos peržiūros dalimi visose politikos srityse. 2005 m. spalio mėn. Komisija parengė tęstinę paprastinimo programą, kurioje per laikotarpį iki 2008 m. numatyta įgyvendinti 100 iniciatyvų. Komisija kasmet papildydavo programą naujomis iniciatyvomis ir ilgainiui jos apėmė visas politikos sritis. Piliečių, suinteresuotųjų šalių ir valstybių narių pasiūlymai – labai svarbi šio proceso dalis. Dabar programą sudaro 185 iniciatyvos ir, nors iš pradžių pažanga daryta lėtai, Komisija šiuo metu yra pateikusi pasiūlymus supaprastinti 132 iniciatyvas². 75 pasiūlymai priimti, o kiti 50 dar svarstoma Taryboje ir Parlamente.

Komisija ne tik paprastino, bet ir kodifikavo savo teisės aktus, pagrindinį teisės aktą ir vėlesnes pataisas sujungdama į vieną tekstą. Todėl teisės aktai tapo aiškesni ir sumažėjo bendras jų skaičius. 2008 m. Komisija užbaigė 229 aktų kodifikaciją (iš viso yra 436). 142 teisės aktai buvo priimti ir paskelbti Oficialiajame leidinyje. Paprastindama ir kodifikuodama teisės aktus, Komisija ėmėsi veiksmų, dėl kurių *acquis* bus sumažintas beveik 10 % – maždaug 1 300 teisės aktų ir 7 800 Oficialiojo leidinio puslapių.

Be to, nuo 2005 m. Komisija vykdė metinę peržiūrą, kad atšauktų nebereikalingus pasiūlymus. Iš viso atšaukti 108 pasiūlymai, įskaitant 30 pasiūlymų 2008 m.

Komisija siekia labiau suderinto paprastinimo metodo, t. y. kad būtų vertinami visi tam tikrai politikos sričiai svarbūs teisės aktai, taip nustatant sutapimus, spragas, neatitikimus, pasenusias priemones ir reglamentavimo naštos sumažinimo galimybes. Šis procesas pradėtas Antrąja geresnio reglamentavimo strategine apžvalga, kurioje Komisija išsipareigojo išsamiai išnagrinėti *acquis* iki savo kadencijos pabaigos. Tai leido numatyti paprastinimo veiksmus po 2009 m. ir nustatyti maždaug 81 veiksmą, kurį kitos kadencijos Komisija ateityje galėtų įtraukti į teisės aktų paprastinimo veiklą³.

Rezultatai

Dėl šių iniciatyvų teisės aktai tampa aiškesni ir lengviau prieinami, taip suteikiant apčiuopiamos naudos bendrovėms ir piliečiams. Pavyzdžiui:

Priėmus Vartotojų teisių direktyvą, vartotojams bus lengviau apsipirkti ES viduje, ypač internetu. Šioje direktyvoje nauja redakcija išdėstomos ir į vieną iki galo suderintų taisyklių rinkinį sujungiamos keturios galiojančios direktyvos.

Vartotojams taip pat bus naudinga ES investicinių fondų sistemos peržiūra, po kurios 10 galiojančių direktyvų bus pakeistos vienu tekstu, taip suteikiant galimybę vartotojams naudotis profesionaliomis investicijų valdymo paslaugomis prieinamomis sąlygomis⁴.

² 7 iš šių pasiūlymų buvo apžvalgos, kuriose nutarta, kad teisinių veiksmų nereikia imtis, arba kurios buvo sujungtos su kitomis iniciatyvomis.

³ Komisijos darbinis dokumentas „Trečioji reglamentavimo aplinkos paprastinimo strategijos pažangos ataskaita“, COM (2009) 17.

⁴ Žinomi kaip KIPVPS (kolektyvinio investavimo į perleidžiamuosius vertybinius popierius subjektai) fondai.

Dėl naujojo „PVM paketo“ paslaugas visoje ES teikiančios įmonės galės naudotis gerokai supaprastintomis taisyklėmis.

Mažoms įmonėms bus naudingas naujasis Bendrasis bendrosios išimties reglamentas, kuriuo valstybėms narėms suteikiama daugiau galimybių skirti valstybės pagalbą mažoms įmonėms tokiose srityse kaip mokymai, inovacijos ir energijos vartojimo efektyvumas. Jame į vieną tekstą taip pat sujungiami 5 atskiri reglamentai.

Modernizavus ir supaprastinus oro transporto taisykles ir į vieną sujungus 3 galiojančius reglamentus, bus prisidėta prie didesnių vartotojų pasirinkimo galimybių, mažesnių mokesčių ir didesnės konkurencijos. Griežtesniais reikalavimais veiklą pradedančioms oro bendrovėms ir didesne jų priežiūra bus sumažintas bankroto pavojus ir neigiamos pasekmės vartotojams.

Ūkininkams sumažės išlaidų, nes atlikus bendros žemės ūkio politikos būklės patikrą bus dar labiau supaprastinta bendrosios išmokos schema⁵.

2. *Mažinama administracinė našta įmonėms*⁶

Nors teisės aktų paprastinimas ir kodifikavimas teikia apčiuopiamos naudos įmonėms ir piliečiams, Komisija nusprendė, kad reikia imtis tolesnių tikslinių veiksmų, kad būtų panaikinta bereikalinga administracinė našta įmonėms. 2007 m. ji nustatė 42 teisės aktus ir 13 prioritetinių sričių, kuriose, kaip apskaičiuota, administracinės išlaidos siekia 115–130 mlrd. EUR. Tuo remdamasi ji parengė programą, pagal kurią iki 2012 m. administracinė našta turi būti sumažinta 25 % – tokį tikslą 2007 m. kovo mėn. patvirtino Europos Vadovų Taryba. Komisija siekia šio tikslo imdamasi įvairių veiksmų.

Iki 2008 m. gruodžio mėn. Komisija jau buvo paskelbusi kelias priemones, kuriomis bus gerokai sumažinta administracinė našta įmonėms⁷. Šiose priemonėse numatyta modernizuoti ES muitų srities teisės aktus ir sukurti kompiuterizuotą aplinką, kad prekybininkai kasmet galėtų sutaupyti apie 2,5 mlrd. EUR. Kalbant apie statistikos sritį, su Bendrijos vidaus prekyba prekėmis susiję administracinės naštos mažinimo pasiūlymai, kurie jau priimti nuo 2004 m. arba kuriuos teisės aktų leidėjai dar turi priimti, leis valstybėms narėms nuo prievolės teikti duomenis atleisti maždaug 370 000 bendrovių. Tokiu būdu per šešerius metus (2004–2010 m.) tiriamųjų įmonių skaičių galima sumažinti maždaug 52 % arba kasmet sutaupyti (ypač MVI) po daugiau kaip 100 mln. EUR iki 2010 m. ir po daugiau kaip 200 mln. EUR nuo 2010 m.

Kitas Komisijos žingsnis – nustatyti, kaip konkrečiai galima sumažinti administracinę naštą kiekvienoje iš prioritetinių sričių. Dviejose prioritetinėse srityse šiuo klausimu gerokai pažengta į priekį. Bendrovių teisės srityje Komisija planuoja pasiūlyti leisti valstybėms narėms netaikyti ES apskaitos direktyvų labai mažoms įmonėms. Siekiant režimą suderinti su MVI poreikiais, šioms direktyvoms taikomas principas „visų pirma galvokime apie mažuosius“. Persvarsčius šių sričių nuostatas iš viso būtų galima sutaupyti apie 8 mlrd. EUR. Komisija siūlys iš esmės peržiūrėti PVM direktyvą, kad panaikintų elektroninių sąskaitų faktūrų teikimo kliūtis ir modernizuotų jų teikimo taisykles. Manoma, kad panaikinus su PVM susijusias elektroninių sąskaitų faktūrų teikimo kliūtis ir visas sąskaitas faktūras

⁵ Daugiau informacijos apie paprastinimo iniciatyvas žemės ūkio sektoriuje bus pateikta Komisijos pažangos ataskaitoje 2009 m. pavasarį.

⁶ Komisijos darbinis dokumentas dėl administracinės naštos ES mažinimo, COM (2009) 16.

⁷ Kai kurie iš šių pasiūlymų yra vadinamieji paspartinti veiksmai, kurių priėmimas Taryboje ir Parlamente užtruko (iš šešių 2007 m. pateiktų pasiūlymų priimti trys ir tik vienas iš septynių iš 2008 m. paketo).

siunčiant elektroniniu būdu, per vidutinės trukmės laikotarpį būtų galima sutaupyti iki 18 mlrd. EUR.

Jau pateiktomis arba numatytomis administracinės naštos mažinimo priemonėmis gali būti sutaupyta daugiau kaip 30 mlrd. EUR.

Ši administracinės naštos mažinimo programa pagrįsta veiksmais, skirtais administracinei naštai, kuri dėl ES teisės aktų tenka 27 valstybėms narėms ir 13 prioritetinių sričių, nustatyti ir įvertinti. Tokiu būdu ES sutelkė pastangas sumažinti biurokratizmą, kuris kyla dėl vadinamųjų įpareigojimų pranešti. Vykdam programą pavyko geriau suprasti, kaip valstybės narės perkelia ir įgyvendina ES teisės aktus ir kokią įtaką tai daro įmonėms, turint omenyje prievolės teikti informaciją⁸. Programa valdžios institucijoms padėjo geriau suvokti administracinės naštos buvimą ir suteikė galimybę joms dar kartą įvertinti taikomų taisyklių veiksmingumą ir efektyvumą.

Vykdam programą labai svarbus išorės ekspertų ir suinteresuotųjų šalių indėlis. Vienas iš pavyzdžių – teigiama aukšto lygio nepriklausomų suinteresuotųjų šalių grupės administracinei naštai mažinti nuomonė dėl labai mažų įmonių atleidimo nuo prievolės teikti informaciją ir dėl PVM reformos dėl elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo taisyklių. Grupė skatina pažangą ir kitose prioritetinėse srityse. Per internetu vykdytas ir kitokių rūšių konsultacijas pateikta daugiau kaip 350 užklausų. Galiausiai valstybės narės susitarė dėti dideles pastangas, ir iki 2008 m. pabaigos 21 iš jų jau buvo nustačiusi nacionalinius administracinės naštos mažinimo tikslus (2006 m. pabaigoje tą buvo padariusios tik septynios). Kai kurios valstybės narės jau nemažai pakeitė EB teisės aktų perkėlimo procesą. Komisija glaudžiai bendradarbiauja su nacionalinėmis valdžios institucijomis, kurios perkelia ES teisės aktus, kad galėtų skleisti gerą patirtį, kuria remiantis būtų galima greitai sumažinti administracinę naštą. Komisija ragina valstybes nares vertinant ir mažinant administracinę naštą naudotis pagrindinių priemonių rinkiniu, kad duomenys būtų labiau suderinti ir palyginami. Komisija taip pat jas ragina susitarti dėl bendrų pažangos mažinant administracinę naštą stebėsenos principų ES ir valstybių narių lygmeniu.

3. Tolesni veiksmai

Tokie dalykai kaip galiojančių teisės aktų kokybės gerinimas ir nereikalingos administracinės naštos panaikinimas šiomis sudėtingomis ekonominėmis sąlygomis verslui yra dar svarbesni nei anksčiau. Todėl Sąjunga privalo ryžtingai įgyvendinti šias programas.

- Komisija, remdamasi ES pradiniu vertinimu, numatys, kaip konkrečiai sumažinti administracinę naštą kiekvienoje iš 13 prioritetinių sričių, ir pateiks pasiūlymus, remdamasi esama administracinės naštos mažinimo ES teisės aktuose veiksmų programa. Bus sutelktos visos pastangos šiuos pasiūlymus priimti iki šios Komisijos kadencijos pabaigos.
- Komisija 2009 m. pateiks 33 naujas paprastinimo iniciatyvas. Šiomis priemonėmis bus siekiama, pavyzdžiui, išvengti atsiskaitymų vėlavimo komerciniuose sandėriuose, atleisti labai mažas įmones nuo atskaitomybės reikalavimų arba užtikrinti teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimą ir vykdymą.

⁸ Nustatytos 356 ES lygmens prievolės ir per [9 500] nacionalinių prievolių ES-27. Surengta apie 3 000 pokalbių su įmonėmis ir daugiau kaip 50 susitikimų su vietos verslo asociacijomis ir nacionalinėmis ministerijomis.

- Išnagrinėjusi *acquis*, Komisija nustatė 81 naują veiksmą, kurio būsimos kadencijos Komisija galėtų imtis ateityje vykdydama paprastinimo programą.
- Taryba ir Parlamentas raginami kuo greičiau priimti 50 dar nepriimtų paprastinimo iniciatyvų ir visus dar nepriimtus administracinės naštos mažinimo pasiūlymus.
- Atsižvelgdama į per konsultacijas gautą informaciją, Komisija siūlo išplėsti veiksmų programą ir į ją įtraukti dar 30 teisės aktų.
- Komisija toliau glaudžiai bendradarbiaus su nacionalinėmis valdžios institucijomis, atsakingomis už ES teisės aktų perkėlimą, kad galėtų skleisti gerą patirtį, kuria remiantis būtų galima greitai sumažinti administracinę naštą
- Valstybės narės, kurios iki 2008 m. gruodžio 31 d. nenustatė nacionalinio administracinės naštos sumažinimo tikslo, raginamos tą padaryti iki 2009 m. pavasario Europos Vadovų Tarybos. Visos valstybės narės raginamos imtis konkrečių priemonių nacionaliniu lygmeniu ir apie jas pranešti metinėse nacionalinėse Lisabonos strategijos įgyvendinimo pažangos ataskaitose.

III. NAUJŲ INICIATYVŲ KOKYBĖS GERINIMAS

1. *Įvairiapusis metodas*

Naujų iniciatyvų kokybės gerinimas – esminė geresnio reglamentavimo darbotvarkės dalis. Remdamasi tarptautine gerąja patirtimi, Komisija mano, jog pats veiksmingiausias būdas sukurti geresnio reglamentavimo aplinką – kad politiką kuriantys asmenys taptų atsakingi ir už veiksmų, kuriuos jie siūlo, poveikio vertinimą. Tai esminis poveikio vertinimo sistemos, kurios Komisija laikosi nuo 2002 m. ir kuri, kaip tikima, iš esmės keičia institucijos darbo aplinką, aspektas. Nuo 2002 m. Komisija atliko daugiau kaip 400 poveikio vertinimų. Vien per 2008 m. buvo atlikti 135 poveikio vertinimai. Sistemai būdingos tam tikros savybės, kurias verta paminėti.

Pirma, Komisija įsitikinusi, kad suderintas poveikio vertinimo metodas yra tinkamiausias būdas užtikrinti poveikio vertinime pasiūlytų priemonių būtinumą ir aukštos kokybės politikos kūrimą. Todėl poveikio vertinimuose analizuojama tiek nauda, tiek išlaidos ir suderintu būdu įvertinamas visas reikšmingas galimų iniciatyvų ekonominis, socialinis ir aplinkos poveikis. Taikant tokį metodą, užtikrinama, kad būtų panaudotos visos reikalingos Komisijos turimos ekspertinės žinios, kartu su suinteresuotųjų šalių įnašu, ir taip gerinamas įvairiose politikos srityse vykdomų iniciatyvų suderinamumas.

Antra, Komisija nustatė reikalavimą atlikti poveikio vertinimą ne tik pagal metinę Teisėkūros ir darbo programą vykdomoms iniciatyvoms, bet ir visoms iniciatyvoms, kurios gali turėti didelį poveikį. Tai taikoma ir didelį poveikį turintiems komitologijos aktams.

Trečia, kad padėtų užtikrinti poveikio vertinimų suderinamumą su procedūromis ir kokybės standartais, Komisija sukūrė reiklų, centrinės kokybės kontrolės funkciją atliekantį poveikio vertinimo komitetą (PVK), kuris veikia nepriklausomai nuo politiką kuriančių departamentų. Nuo savo įkūrimo 2006 m. pabaigoje PVK įvertino visus Komisijos poveikio vertinimus ir paskelbė apie juos savo nuomonę. Jis pagerino politikos kokybę, prašydamas dar kartą pateikti poveikio vertinimus 32 % atvejų 2008 m., o jo rekomendacijos padėjo Komisijai pagerinti poveikio vertinimų kokybę. 2008 m. komitetas vis daugiau dėmesio skyrė būtinybei sistemiškiau kiekybiškai įvertinti poveikį ir aiškiau spręsti administracinės naštos klausimą.

Jis taip pat padėjo Komisijos tarnyboms rengti poveikio vertinimus, ypač tarnybų taikomos metodologijos srityje.

Galiausiai Komisija sukūrė skaidrią ir atskaitingą sistemą. Ja skatinamas didesnis politikos kūrimo proceso skaidrumas ir suinteresuotųjų šalių dalyvavimas. Visi poveikio vertinimai ir visos PVK nuomonės tampa viešai prieinamos, kai Komisija priima atitinkamą pasiūlymą⁹.

2. Poveikio vertinimai bus toliau tobulinami

Komisija sukūrė poveikio vertinimo sistemą, kuri savo išbaigtumu ir skaidrumu laikoma labai aukštos kokybės Europos ir tarptautiniu lygmeniu. Vis dėlto dar yra tobulintinų sričių, pirmiausia susijusių su pačių poveikio vertinimų kokybe. PVK savo 2008 m. ataskaitoje rekomendavo sustiprinti kokybės kontrolę, atliekamą prieš poveikio vertinimus pateikiant PVK. Komisija imsis atitinkamų priemonių, kad tą padarytų. Pirmiausia ji sustiprins kiekviename departamente esančio poveikio vertinimo skyriaus vaidmenį ir poveikio vertinimo iniciatyvinės grupės vaidmenį, siekdama užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į visą Komisijos turimą patirtį. Komisija užtikrins didesnę atsakomybę už poveikio vertinimus, nes juos turės galutinai patvirtinti generaliniai direktoriai.

Remdamasi PVK patirtimi, Aukšto lygio nacionalinių geresnio reglamentavimo ekspertų grupės indėliu ir 2008 m. viduryje įvykusiomis viešosiomis konsultacijomis dėl Poveikio vertinimo gairių, Komisija numatė kelis kitus patobulinimus. Į daugelį iš jų atsižvelgta pataisytose gairėse, kurios galioja nuo 2009 m. pradžios. Poveikio vertinimo sistema bus pagrįsta:

- **Didesniu dėmesiu.** Komisija poveikio vertinimuose daugiau dėmesio skirs teisės aktų pasiūlymams, tiek įtrauktiems, tiek neįtrauktiems į Teisėkūros ir darbo programą, įskaitant didelį poveikį turinčius komitologijos aktus.
- **Geriau vykdomomis konsultacijomis su suinteresuotosiomis šalimis.** Būtina iki galo įgyvendinti Komisijos taikomus minimalius konsultavimosi standartus. Kai konsultuojamasi dėl sudėtingų ar „politiškai jautrių“ pasiūlymų, Komisijos departamentai skatinami pailginti minimalų 8 savaičių konsultavimosi laikotarpį; bus toliau siekiama užtikrinti, kad visos suinteresuotosios šalys žinotų apie konsultacijas ir galėtų jose dalyvauti; poveikio vertinimuose turėtų būti tiksliau nurodyta, kokios informacijos prašyta iš suinteresuotųjų šalių, kokia informacija gauta ir kaip ji panaudota.
- **Tikslesne subsidarumo analize.** Dabar gairėse pateikiamas atvirų klausimų, į kuriuos tarnybos turėtų atsižvelgti analizuodamos problemą, sąrašas, kartu su tolesniais patarimais, kaip analizuoti visų nurodytų politikos galimybių proporcingumą ir ES pridėtinę vertę.
- **Nuodugnesniu konkrečių pasekmių vertinimu.** Taikant suderintą metodą naudai ir išlaidoms ekonominėje, socialinėje ir aplinkos srityse įvertinti, pateikiami ir papildomi patarimai dėl konkrečių tokių pasekmių aspektų. Tai taikoma pasekmėms MVI, kurios turėtų būti vertinamos laikantis Smulkiojo verslo akto (remiantis vadinamuoju poveikio MVI tyrimu), su pagrindinėmis teisėmis susijusiems klausimams, taip pat poveikiui vartotojams ir visuomenės sveikatai. Bus atsižvelgta į regioninį ir vietos lygmenis.
- **Daugiau kiekybinių įrodymų ir kiekybinės analizės.** Gairėse pateikti papildyti patarimai dėl kiekybinio vertinimo ir nurodyta geroji patirtis, kaip vertinti skirtingus išlaidų, susijusių su reikalavimų laikymusi, tipus.

⁹ http://ec.europa.eu/governance/impact/practice_en.htm.

- **Geresniu administracinės naštos įvertinimu.** Komisija patobulino administracinės naštos, pirmiausia įmonėms, įvertinimo gaires.
- **Skaidresniu rezultatų pateikimu.** Santraukose bus aiškiai apžvelgiama visa kiekybiškai įvertinama įvairių galimybių nauda ir su jomis susijusios išlaidos, įskaitant išlaidas įmonėms ir piliečiams, kitas su reikalavimų laikymusi susijusias išlaidas ir administracines išlaidas.

3. *Tolesni veiksmai*

- 2009 m. Komisija tikisi atlikti daugiau kaip 100 poveikio vertinimų ir tą darys, remdamasi peržiūrėtomis poveikio vertinimo gairėmis.
- Komisija poveikio vertinimo ataskaitose toliau tobulins patarimus dėl administracinės naštos mažinimo, 2009 m. pradžioje įdiegdama naujas IT priemones, kuriomis galės naudotis visos jos tarnybos.
- Komisija toliau gerins poveikio vertinimų kokybę, stiprindama atsakingų tarnybų ir Poveikio vertinimo komiteto atliekamą kokybės kontrolę.

IV. VISOS INSTITUCIJOS DALIJASI ATSAKOMYBE UŽ GERESNĮ REGLAMENTAVIMĄ

1. *Geresnis reglamentavimas visuose ES lygmenyse*

Kad su geresniu reglamentavimu susijusi veikla būtų sėkminga, svarbu, kad visos institucijos priimtų atsakomybę. Komisija siūlo ES taisykles, Europos Parlamentas ir Taryba jas priima, o nacionalinės vyriausybės ir parlamentai perkelia į nacionalinę teisę. Jos dažnai derinamos su regioninėmis ir vietos taisyklėmis. Visi paminėti subjektai turi atlikti tam tikrą vaidmenį, gerindami teisinį pagrindą.

ES teisės aktų priėmimo ir įgyvendinimo procesas užtrunka. Komisijos paprastinimo ir administracinės naštos mažinimo programose yra naudingų pamokymų, ką būtų galima pagerinti, siekiant konkrečios naudos įmonėms ir piliečiams. Tačiau būtina siekti pažangos ir pagreitinti konkrečių Komisijos pasiūlymų priėmimą Taryboje ir Parlamente bei užtikrinti, kad būtų išlaikyti tie elementai, dėl kurių teisės aktai tampa paprastesni ir sumažinama administracinė našta.

Šių trijų institucijų privalomas prioritetas 2009 m. – užbaigti Bendrojo poveikio vertinimo metodo peržiūrą. Komisija įsitikinusi, kad šiuo bendruoju metodu sukuriamas tvirtas pagrindas kiekvienai iš institucijų tobulinti savo poveikio vertinimų metodus. Daugiausia dėmesio turėtų būti skirta konkrečių įgyvendinimo gerinimo būdų nustatymui. Komisija pasirengusi padėti kitoms institucijoms stiprinti jų gebėjimus dirbti su Komisijos poveikio vertinimais ir padėti joms pačioms atlikti papildomą jų atliekamų esminių pakeitimų analizę. Kaip nurodyta Antrojoje geresnio reglamentavimo strateginėje apžvalgoje, Komisija pateiks konstruktyvų atsakymą į Tarybos ir Parlamento užklausas dėl kiekvieno atskiro atvejo, kad išplėstų savo pradinių poveikio vertinimų aspektus.

2. *Bendrijos teisės taikymas valstybėse narėse*

2007 m. Komisija parengė Bendrijos teisės taikymo gerinimo strategiją¹⁰. Glaudžiai bendradarbiaudama su 15 savanorių valstybių narių, Komisija pradėjo bandomąjį ES projektą, kurio tikslas – pagreitinti ir pagerinti piliečiams kylančių problemų sprendimą. Dabar ji

¹⁰ „Rezultatų siekianti Europa“, COM (2007) 502.

dažniau priima sprendimus dėl pažeidimų. Komisija padarė didelę pažangą tobulindama prioritetų principu pagrįstą bylos nagrinėjimą, kaip apžvelgta Metinėje Bendrijos teisės taikymo stebėsenos ataskaitoje, kartu su kitomis didesnio skaidrumo ir dialogo srityje priimtomis arba kuriamomis iniciatyvomis¹¹. Patirtis teisės taikymo srityje gali padėti pataisyti arba patobulinti teisės aktus, kad būtų galima tinkamiau pasiekti Bendrijos tikslus. Kad ši strategija būtų įgyvendinta ir sustiprintas jos vykdymas, 2009 m. bus imtasi tolesnių veiksmų.

3. Tolesni veiksmai

- Parlamentas ir Taryba raginami kuo greičiau priimti pasiūlymus, kuriais mažinama administracinė našta, ir paprastinimo pasiūlymus, kaip numatyta 2003 m. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros.
- Parlamentas, Taryba ir Komisija parengs bendrą Bendrojo poveikio vertinimo metodo peržiūrą.
- Komisija užtikrins geresnį Bendrijos teisės taikymą, nustatydamą prevencines priemones, įskaitant didesnę dėmesį įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo klausimams poveikio vertinimuose, geresniam naujų teisės aktų įgyvendinimo planavimui, įgyvendinimo tinklų kūrimui ir pagalbai valstybėms narėms dėl atitikties lentelių.
- Atsižvelgdama į Smulkiojo verslo aktą Europai, Komisija, kai tai praktiška, nustatys bendras būsimų reglamentų ir sprendimų, kuriais daromas poveikis verslui, įsigaliojimo datas¹². Tai leistų MVĮ geriau pasirengti teisės aktų pakeitimams ir prie to prisitaikyti.
- Komisija glaudžiai bendradarbiaus su nacionalinėmis valdžios institucijomis, kad pagerintų nacionalinių teisės aktų projektų aiškumą ir darną, atsižvelgdama į pranešimo procedūrą pagal Direktyvą 98/34/EB¹³.

V. VISUOTINIŲ NORMŲ KŪRIMAS

Komisija toliau tęsia dialogą reglamentavimo srityje su didžiausiais prekybos partneriais. Kalbant apie JAV, Transatlantinėje ekonominėje taryboje su JAV valdymo ir biudžeto tarnyba parengtas bendras dokumentas, skirtas atitinkamoms ES ir JAV sistemoms, kuriomis remiantis vertinamas poveikis tarptautinei prekybai ir investicijoms, palyginti¹⁴. Dokumente pateiktos rekomendacijos įtrauktos į Komisijos poveikio vertinimo gaires. JAV valdžios institucijos sutiko padaryti tą patį savo reglamentavimo poveikio vertinimo gairėse.

Komisija bendradarbiaus su savo prekybos partneriais reglamentavimo srityje tiek daugiašalėse organizacijose, kaip antai JT, OECD ir Pasaulio bankas, tiek vykdydama dvišalius dialogus, kad sumažintų kliūtis prekybai ir investicijoms ir sustiprintų aplinkos bei visuomenės apsaugą. 2008 m. lapkričio mėn. įvykusiame Didžiojo dvidešimtuko (G20) aukščiausiojo lygio susitikime įrodyta tarptautinio bendradarbiavimo svarba dabartinėmis ekonominėmis ir finansinėmis aplinkybėmis ir teigiama įtaka, kurią veikdama bendrai gali

¹¹ 25-oji Bendrijos teisės taikymo ataskaita, COM (2008) 777.

¹² Pagal bendros pradžios datų sistemą tam tikri teisės aktai paprastai paskelbiami per kelias per metus nustatytas dienas.

¹³ Šia direktyva valstybės narės įpareigojamos pranešti Komisijai apie visus techninių reglamentų, susijusių su gaminiais ir informacinės visuomenės paslaugomis, projektus, prieš juos perkeltiant į nacionalinę teisę. Taip sumažinamas nepagrįstų kliūčių tarp valstybių narių sukūrimo pavojus.

¹⁴ http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/impact_en.htm.

padaryti Europos Sąjunga. 2008 m. gruodžio mėn. Komisija parengė tarptautinio bendradarbiavimo reglamentavimo srityje strateginę programą ir numatė ateities prioritetinius veiksmus¹⁵.

VI. IŠVADOS

Europos Sąjunga ir jos valstybės narės dėl dabartinės ekonominės ir finansinės padėties susiduria su dideliais sunkumais. Reaguodami į šią padėtį pirmiausia privalome siekti geresnio reglamentavimo ir reglamentuoti tose srityse, kur tai būtina, kuo paprastesniu būdu, kuris pagrįstas dialogu su suinteresuotosiomis šalimis, ir taip, kad administracinė našta įmonėms ir piliečiams būtų kuo mažesnė. Remdamiesi pastarųjų ketverių metų patirtimi geresnio reglamentavimo srityje, galime įveikti naujus sunkumus. Komisija yra numačiusi tolesnius veiksmus, kuriuos vykdant ir toliau reikės ne tik dėti pastangų, bet bus reikalinga ir nuolatinė kitų Europos institucijų, valstybių narių, vietos ir regioninių valdžios institucijų bei suinteresuotųjų šalių politinė parama.

¹⁵ COM (2008) 874.